

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי ח' תמוז תש"פ | דף היומי בבלי: שבת קטז.

דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תצ"ה עד סעיף ב'.

מוסר: שמירת הלשון - שער התורה והנה ידוע' עד 'ועתה נדבר אודות כח השמיעה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק ה משנה ו עד פרק ה משנה ט

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirsuh@dirsuh.co.il

גל של מכחישי סכנה: ריקודים עם הנגיף | "בבית שלנו צריך שיהיה מקום לא רק ללמדנים" | מרן הגרשיז' אויערבך נעמד לתמונה למזכרת | "אני מאריכה ומעכלת כל תובי" | 1922

הסיפור היומי

בשעות הערב התמנו על החוזה. יצאתי לרחוב מביט בשמיים, כולי שבר כלי. אני צריך את החנות הזו כמו 'כוסות רוח למת', וחוזן מזה לך תביא מיליון דולר. וגם אחרי הרכישה, מה אעשה בחנות ענקית, שצריכה שיפוץ בעשרות אלפי דולרים...

Anna Kaplan Flasher

לפעמים התמונה מתבהרת ואז מתגלה הטוב שבדבר, כפי שנראה בסיפור שלפנינו

לפני כעשרים שנה, עוד לפני שיצאתי לפנסיה, רכשה חברת מזון גדולה, צ"פ שמה, בניין בן שתי קומות, כחצי קילומטר מהצרכניה שלי, ופתחה במבצע הוזלות.

הרגשתי די מאוים, ובמידה מסוימת איבדתי לקוחות. לא הרבה, אבל מספיק, כדי שאבחין בצמצום של מספר אחוזים בהיקף ההכנסות. להגיד שהורדתי מחירים בעקבות הנגיסה של חברת המזון הגדולה? לא הורדתי.

לצרכניה שלי יש שם טוב, היא נחשבת ואהודה, ומבחינתי מעשי הצדקה והחסד, שעשיתי, מיגנו אותי מפני מפולת או בריחה של קונים. הרי הקב"ה זן ומפרנס, ומה לי לדאוג?! אבל דיבורים לחוד ודאגות לחוד. חצי שנה אחרי פתיחת הסופרמרקט של חברת צ"פ הגדולה, קולטת אוזני שיג ושיח בין שני קונים שלי. 'שמעת רבינוביץ? חברת צ"פ משווקת המזון, עומדת לרכוש את חנות ההלבשה 'קוט', זו שנסגרה לפני חודשיים, זו שניצבת ריקה מול המכולת של ג'ונתן, עשרים מטר מעבר לכביש'.

חשבתי שאני מתעלף. צ"פ הולכת למקם סניף נוסף מולי, דבר

להלן סיפור מופלא, המעובד מתוך 'האמנתי ואדברה' ויש בו כדי ללמדנו, שכל מה שבורא עולם עושה- הכל לטובה ואף שלעיתים קשה לנו להבין מדוע, לפעמים התמונה מתבהרת ואז מתגלה הטוב שבדבר, כפי שנראה בסיפור שלפנינו.

הסיפור מפי בעל המעשה בשם ג'ונתן וכך הוא מספר: לפני כארבעים שנה אבי ז"ל הוריש לי צרכניה בשכונת יוקרה בעיר הגדולה. הצרכניה נמצאת בלב השכונה שמוקפת בבניינים גבוהים.

אנחנו היינו המרכז הקמעונאי הגדול כך שכולם קנו אצלנו. הקופה צלצלה תמיד ומצב ההכנסות היה ב"ה מצוין. את רוב רווחי העברתי לידי של ידיד טוב שלי, צ'נג'ר, חלפן כספים ירא-שמים, שנהג לעסוק בהשקעות אטרקטיביות בבורסות העולם וכולנו סמכנו עליו.

היה לנו 'היתר עסקה' ואת הרווחים השארתי אצלו שימשיך להשקיע. בנוסף, היה לו גמ"ח גדול להלוואות, והוא עמד לימינם של רבים וטובים, באמת יהודי מורם מעם.

התקשרתי לידידי הצ'נג'ר שיבדוק מה היתרה שלי אצלו. הרי כמעט כל מה שיש לי, זה אצלו. 'מיליון דולר', ענה לי. ביקשתי ממנו: 'קח לך חודש מהיום, אני צריך את הכסף במזומן. תתחיל לארגן לי אותו. יש סעיף בחוזה, שאם אאחר או אתחרט, אקנס בעשרה אחוז ממחיר הקניה, ורק זה חסר לי'. ידידי הצ'נג'ר לא איכזב. יומיים לפני התאריך הנקוב העביר לחשבון הבנק שלי מיליון דולר. העברתי הכל לחברת 'קוט', והנה עומד לרשותי נכס, שאין לי מה לעשות איתו... אבל העיקר שהרחקתי מעלי את חברת המזון צ'יפ.

שבועיים-שלושה אחרי שבוצעה העסקה, מתקשר אלי עו"ד פיצמן ואומר: 'ג'ונתן, תנשום עמוק...'. חשבתי שקרה אסון. 'ג'ונתן קרה לך נס... לפני שעה נודע לי שידידך הצ'נג'ר פשט רגל, הוא עשה כמה עסקאות גרועות, במקביל חצי ממניות הבורסה שרכש צנחו בשמונים אחוז, בשורה התחתונה הוא השאיר חובות של עשרות מיליונים לטיפוסים כמוך שעשו איתו היתר עסקה. הלכה העסקה והלך הכסף'.

התיישבתי רועד כולי מול הקופה, עצמתי את עיני, ולפתע הבנתי כמה רחמן וטוב כלפי הקב"ה. הוא שלח אלי 'אויב אכזר' את חברת המזון צ'יפ שאיימה על פרנסתי...

ניהלתי מולה מאבק נדל"ני עיקש, ורכשתי נכס, שאין לי צורך בו... אבל בפועל הצלתי את ממוני, עמל של שלושים שנים היה יורד לטמיון. אז חברת צ'יפ היא באמת אויב או אוהב? לא כל אבן, שזורקים עליך היא לרעתך!

(מתוך גיליון פניני חמד)

שיגרום לי מיידית צניחה תלולה במכירות. הסניף של 'קוט' גדול פי ארבעה מהצרכניה שלי, והם בוודאי ימשיכו במבצעי ההוזלה, שיגרמו לי נזק מייד.

מיד התקשרתי לעורך הדין שלי 'פיצמן', וביקשתי שיבדוק האם 'קוט' סגרה עם 'צ'יפ', או שנוכל גם אנחנו להיכנס למשא ומתן, על רכישת החנות הסגורה של 'קוט'. כעבור שעתיים הוא חזר עם בשורה טובה. 'ג'ונתן, המשא ומתן בעיצומו. צ'יפ מוכנה לשלם ל'קוט' חצי מיליון דולר על הסניף, אבל ב'קוט' מסרבים - הם רוצים יותר'.

'עו"ד פיצמן, היכנס בבקשה למשא ומתן, תוסיף מאה אלף דולר ותנסה לסגור עם 'קוט'. בחברת 'צ'יפ' כנראה החליטו לחסל אותי, לפני שנה הם רכשו מבנה מרוחק, ועכשיו הם מתיימרים לפתוח חנות מולי, היו לא תהיה'.

במשך שלושה שבועות חברת ההלבשה 'קוט' מהתלת בי ובחברת 'צ'יפ' והמחיר הולך ומאמיר. צ'יפ היתה מוכנה לסגור על תשע מאות אלף דולר ו'קוט' כבר הסכימה.

עו"ד פיצמן התקשר אלי ושאל: 'ג'ונתן מה עושים, סוגרים?' נשמתי עמוק וחשתי מסוחרר. כבד עלי הסכום, כבד מאוד... אין לי רזרבות כאלה... אבל האויבים הללו, אנשי צ'יפ, יעשו הכל כדי למוטט אותי... לא אתן להם. 'סגור עסקה על מיליון דולר, אין ברירה'.

בשעות הערב חתמנו על החוזה. יצאתי לרחוב מביט בשמיים, כולי שבר כלי. אני צריך את החנות הזו כמו 'כוסות רוח למת', וחוף מזה לך תביא מיליון דולר. וגם אחרי הרכישה, מה אעשה בחנות ענקית, שצריכה שיפוך בעשרות אלפי דולרים...

על דא ועל הא

"רוב החולים לא חזרו למצב ולתפקוד שבהם היו לפני שחלו בקורונה"

כך על פי תוצאות ראשונות למחקר שעורך בימים אלו מכון הריאות ב'שערי צדק' והחלימו.

התוצאות מראות כי רוב החולים לא חזרו למצב ולתפקוד שבהם היו לפני שחלו בקורונה, ועוד על פי התוצאות: כ-50% מהמחלימים שנבדקו, סובלים מתסמינים וזאת ללא קשר בהכרח לחומרת המחלה.

התכנון הוא כי בתקופה הקרובה ייבדקו עוד מאות חולים נוספים, שפנו להשתתף במחקר, והם יעברו בדיקה נוספת כחצי שנה אחרי הבדיקה הראשונה, זאת כדי לבדוק תוצאות ארוכות טווח של המחלה.

פרופ' גבריאל איזביצקי, מנהל מכון הריאות ב'שערי צדק'

הבוקר (ראשון) התפרסמו תוצאות ראשונות של מחקר הנערך ע"י מכון הריאות במרכז הרפואי 'שערי צדק'. המחקר בודק את מצבם של חולי קורונה שהחלימו מהמחלה.

המחקר מגלה כי 50% מהחולים חווים חולשה וקשיים נשימתיים חודשים אחרי שהחלימו, כמו"כ במחקר התבררה העובדה המפתיעה, כי גם לחולי קורונה קלים עלול להיווצר נזק ריאתי לטווח ארוך - ומאידך חולים שהיו במצב קשה - לא בהכרח מדווחים על קשיים לאחר זמן.

עד עכשיו נבדקו במכון הריאות של 'שערי צדק' כמה עשרות מטופלים שחלו בקורונה בדרגות שונות: קלים, בינוניים וקשים,

מעקב זה.

"המחקר מתאים למטופלים בטווח של 3 עד 6 חודשים לאחר השחרור מבית החולים. מומלץ לבוא מוקדם ככל שניתן כדי שנוכל לעשות מעקב ואיתור מוקדם של מחלות ריאתיות. כל חולה קורונה שהיה מאושפז באחד מבתי החולים בישראל, יכול לקבוע תור במרפאת ריאות של שערי צדק ולבקש להשתתף במחקר מעקב זה", מסביר.

ויוזם המחקר, אומר כי: "בין התסמינים שבדקנו מצאנו חולשה כללית אצל רוב הנבדקים, תלונות על שיעול ו\או קוצר נשימה, הופעה של פיברוזיס \לייפת ריאתי, הפרעה חסימתית וחשד ליתר לחץ דם ריאתי. אנו עורכים את הבדיקות המקיפות על מנת למנוע החמרה בתסמינים אלו, ולתת מענה בשלב מוקדם של המחלות. אנו פונים לכלל חולי הקורונה אשר היו מאושפזים בבתי החולים השונים בישראל או במלוניות, להשתתף במחקר

הסיפור היומי

סקר בעיניו את מאות הלומדים והחליט 'משום מה' לתת לאברך פלוני 400 שקל בלא שידע בעצמו מדוע נותן לו ולא לאחרים

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א על נפלאים דרכי ההשגחה

וממילא בבואה עד חלון הזכוכית נתקלה בו נחבלה ונפלה, לא התייאשה היונה, הגביהה עצמה מן הקרקע ושוב פרשה כנפיה ו'עפה' אל החלון, שוב נחבטה כהוגן וצנחה לארץ כשהיא מוכה וחבולה. אדהכי והכי שמע בעל הבית את קולות נפילתה וראה את אשר לפניו, נכמרו רחמיו ופתח את החלון לרווחה, יונה זו שוב התחזקה ועפה לעבר הכותל ההוא, והפעם יצאה לחרות עולם. והנה, אותה יונה בטוחה בעצמה ש'הצליחה', דפקה עצמה בחלון פעם ופעמיים עד שבפעם השלישית הצליחה לצאת... ואינה יודעת כי מעשיה לא הועילו ולא כלום, והיתה יכולה להטיח ראשה בחלון כל היום וכל הלילה ולא היה 'זו' מאומה, אלא שהיה כאן מאן דהו שפתח את החלון ורק מחמתו השתחררה מ'בית האסורים'... ובאמת מעשה זה הוא משל וציור על כל צורת חיי עולם המעשה, שיוצא אדם לעבודתו, ונדמה לו שכוחי ועוצם ידי עשו לי את החיל הזה, הנה עשה מעשה ועלתה בידו, ולעיתים כשאינו מצליח בפעם הראשונה מוסיף לעשות עוד פעולות עד שמצליח... ואינו יודע כי כל מעשים אלו אין בידם להביא לו מאומה, והרי הוא כמטיח ראשו בקיר שאינו מועיל אלא לפצוע גופו ונפשו וליגע עצמו, וסיבת ההצלחה היא כי מן השמים 'פתחו לו חלון' ושערי פרנסה... הן אמת שצריך לעשות 'השתדלות' כי גזירת מלך היא על כל באי עולם השוכנים בעולם המעשה, ואף אותה יונה, אם לא היתה דופקת עצמה בחלון לא היה בעל הבית משים ליבו לדבר ולא היה נחלץ לעזרתה, אך צריך לזכור שאין זה אלא השתדלות ותו לא, אבל הפרנסה עצמה מגיעה בלא שום שייכות למעשיו.

(המאמר המלא ביום ה' בגיליון 'לקראת שבת' - מתוך 'באר הפרשה')

שמעתי מאחד מראשי הכוללים שליט"א, שלפני תקופה הגיע אליו השכם בבוקר אחד מהאברכים הלומדים אצלו ונתן לו 400 שקל - תרומת קודש מהשווער (חמיו) עבור הכולל, והנה ראש הכולל דגן מקפיד ביותר לא להשאיר סכומים אצלו במזומן אלא מפקיד הכל בבנק, אך 'משום מה' נשאר בכיסו, ובסוף הסדר החליט 'משום מה' לתת לאברך נזקק, סקר בעיניו את מאות הלומדים והחליט 'משום מה' לתת לאברך פלוני בלא שידע בעצמו מדוע נותן לו ולא לאחרים, ניגש אליו ונתן לו 400 שקל בלא אומר ובלא דברים.

למחרת ניגש אליו החברותא של אותו אברך, וסח בפניו, כי אמש בתחילת הסדר סיפר לו החברותא, כי זקוק הוא להחזיר היום 'לגמ"ח' 400 שקל כפרעון הלוואה, וכבר הוציא מהבנק סכום זה, אלא שבטרם שיצא מהבית לילך לכולל הודיעו לו ב"ב שזקוקים הם ל 400 שקל לתשלום חוב כלשהו, ונתן לה, וכבר אין יכול להוציא עוד כסף מהבנק כי תם הכסף, ואינו מסוגל נפשית לחפש הלוואה, ועל כן מבקש מהקב"ה שישלח לו עזרו מקודש בלי הלוואה, ואכן נשלחת כמלאך מן השמים...

ועתה ראה נפלאות ההשגחה, כמה דברים שאירעו 'משום מה' בשביל למלאות לאותו אברך את שאלתו... כי אכן כל ברואי מעלה ומטה אינם אלא 'שלוחי דרחמנא' להביא את רצונו ית' לידי מעשה.

* מעשה ביונה שנקלעה לבית הרב שליט"א, משראתה לאיזו צרה נכנסה... מיהרה לעוף החוצה דרך החלון שהיה נראה לעיניה פתוח, אבל באמת היו חלונות הזכוכית נעולים על מסגר ובריה,

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

”לבישת מסיכה בזמנים האלו חובה גמורה... ועוון הוא להימנע מלבישתה!”

ראש ישיבת סלבודקה הגר"ד לנדו שליט"א, בהוראה חד משמעית: חובה לעטות מסכה!

מצויים בביהכנ"ס לדעתי ההנהגה הראויה הישרה והברורה היא שכל אחד ואחד ילבש מסכה לכסות פניו בזמנים האלו והדבר נצרך לשמירה וזהירות כדי שלא ינזק, וקל וחומר כדי שלא יזיק חלילה לאחרים "רבינו הגאון רבי דב לנדו שליט"א אמר לי לומר בשמו שלבישת מסיכה בזמנים האלו חובה גמורה היא על כל אחד ואחד בלי יוצא מן הכלל ועוון הוא להימנע מלבישתה" אסיים בתפילה יהי רצון מלפני הקב"ה שיסיר ממנו חרון אפו ויוציאנו בקרוב מצרה זו לרווחה דו"ש וש"ת צבי גולדשטיין

(בימה, יונתן מלך)

תלמידו של הגאון הגדול רבי דב לנדו שליט"א, הרב צבי גולדשטיין שליט"א, מפרסם מכתב בשמו של רבו הגדול, בו מופיעה הוראה שאינה משתמעת לשני פנים, על חובת לבישת המסכה; הרב גולדשטיין מוסר בשם רבו, כי "לבישת מסכה בזמנים הנ"ל חובה גמורה היא, על כל אחד ואחד בלי יוצא מן הכלל, ועוון הוא להימנע מלבישתה". הגאון מדגיש שהחובה לעטות מסכות בביהכנ"ס היא "הנהגה הראויה הישרה והברורה", כדי שלא ינזק ולא יזיק חלילה לאחרים.

וזו לשון המכתב:

"למתפללי ובאי ביהכנ"ס שליט"א

אחדשה"ט

נשאלתי מכמה ממתפללי ביהכנ"ס להביע דעתי בדבר לבישת מסכות בביהכנ"ס בשעות התפילה ובשאר הזמנים שהרבים

חינוך

”היום יותר מתמיד צריך עם הילד קשר אישי, קשר עמוק, קשר של אהבה!”

”בבית שלנו צריך שיהיה מקום לא רק ללמדנים. צריך שיהיה מקום לכולם!” • הגאון רבי אשר וייס שליט"א במסר חשוב להורים

למדן מופלג שצומח במערכת שלנו ככוללים, בישיבות, יש מישהו אחר שלא נמצא שם, ורבים הם, רבים מדי, וגם כלפיהם אנחנו נושאים באחריות!

”מצד אחד משתבחים אנחנו ובצדק, וגאים אנחנו ובצדק, עם דור שקם וגדל. מצד שני על מצפוננו רובצת גם חלק גדול של בני הקהילה שלא נמצאים שם, וגם עליהם אנחנו צריכים לתת את הדעת! ישנם הרבה מוסדות של נושרים, לדאבון לב בדרך כלל אנחנו שמים לב לילדים האלה כאשר זה קצת מאוחר, כאשר הם נושאים בסכינים, כאשר נוהגים באלימות כאשר הם מטרידים את הקהילה, וזה מגיע לרמה שכבר אי אפשר להתעלם מהם, ככה אנחנו לא יוצאים ידי חובתנו! צריך לשים לב לילדים האלה לפני שזה יותר מידי מאוחר! צריך לשים לב לילדים האלה כאשר הם מתקשים

”כנגד ארבעה בנים דיברה תורה, החכם הרשע התם וזה שבעצם איננו יודע לשאול. גם על הרשע אנחנו לא מוותרים, גם לו אנחנו מכינים מקום ליד השולחן, ונעשה כל שבידינו שגם הוא יהיה שם, שגם הוא יהיה חלק של הלילה הנשגב הזה. אני חושב שאנחנו צריכים לשאול את עצמנו: האם אנחנו יוצאים ידי חובה עם ארבעת הבנים?

”ברוך השם זכינו בדור הזה להקים לגיונות לגיונות של למדנים מופלגים, של אברכים גדולים בתורה, ספרים שיוצאים לאור בקצב שלא היה אף פעם בעבר, ואתה נכנס ועובר מכולל לכולל מבית מדרש לבית מדרש, ומוצא למדנים שספק אם כשאני הייתי אברך צעיר היו רבים כמותם, לעומת זאת ישנם הרבה שלא נמצאים שם, האם גם איתם אנחנו יוצאים ידי חובה? כנגד כל

אתם נמצאים, אותו צומת דרכים שבו אתם פוגשים את הילדים האלה - צריך למשוך את הילדים לקשור אותם בעבותות אהבה, לקרב אותם משום שזה הכלי החזק ביותר ואולי היחיד שיש לנו עם הילדים האלה!

"לתת להם דרך ללמד אותם להראות להם שגם הם חלק של הקהילה וגם להם מקום חשוב ואנחנו לעולם לא נוותר עליהם משום שבבית המדרש שלנו בקהילה שלנו בבית שלנו צריך שיהיה מקום לא רק ללמדנים, צריך שיהיה מקום לכולם." אבל זה האתגר החינוכי הגדול שרובץ לפתחנו, ברוך השם יש מרביצי תורה דגולים ויש ישיבות מצוינות, אבל צריך לחשוב על אלו שלא מוצאים את מקומם שם, ולתת להם אלטרנטיבה לפני שהם נפלטים לרחוב, ולפני שצריך להחזיר אותם בתשובה. "זה בדרך כלל יותר קשה להחזיר אותם בתשובה מאשר ציבור חילוני..."

"צריך לדאוג לילדים האלה, כאשר הם לא מוצאים את מקומם בין כותלי בית המדרש, ולפני שהם מגיעים למחוזות רחוקים. זאת עבודת קודש".

(ה'הדברות')

בישיבות, כאשר ברור שאנחנו לא נותנים להם את מה שהם צריכים! "צריך לשים לב שלא כל הילדים שלנו נועדים ונועדו להיות למדנים! לא כל הילדים שלנו יכולים להיות למדנים! לא כל ילד בישראל קיבל מהקדוש ברוך - מיוצר האדם, את הכישרונות להשתעשע בדקות הלמדנית שאנחנו מנחילים להם בישיבות! צריך לדאוג גם להם!"

"יש חלק מהילדים שצריך לכוון אותו ללמוד תורה, לקבוע עיתים לתורה, לאהוב את התורה, אבל צריך להבין שלא כולם נועדו להיות למדנים ומרביצי תורה! היום יותר מתמיד צריך קשר אישי, קשר עמוק קשר של אהבה, וצריך להציב בפני הילדים אנשים שהם יאהבו, שיוכלו ללכת בעקבותיהם, בפרט כאשר ילד מתקשה במערכת הישיבתית, במערכת החינוכית, צריך לקשור אותו בעבותות אהבה! צריך לקשור אותו לקהילה! וצריך לתת לו אלטרנטיבה חינוכית טובה וכשרה.

"ישנם ילדים שצריך לתת להם את הכלים להתמודד עם החיים, גם אם הוא לא יצמח למדן או מרביץ תורה! לעודד אתכם, לחזק אתכם: השליחות שלכם חשובה לא פחות מאשר להרביץ תורה בישיבה, אולי אפילו יותר, משום ששם באותו צומת שבו

על דא ועל הא

"מה עשית אתמול לאחר שנפרדנו?", שאלו רבי חיים שמואלביץ. "הלכתי לישון", השיב החברותא. "ואני", השיבו רבי חיים, "נכנסתי למיטתי, טמנתי את ראשי בכר, כדי שלא אעיר את חברי לחדר..."

הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט על ההשקעה וההתמקדות בעמל ויגיעת התורה

(וידועה היא משנתו של רבינו מרן ראש הישיבה הגרי"ג אדלשטיין שליט"א, לפיה על האדם ללמוד תורה לפי טבעו ונטיית ליבו), אך צריך לדעת מה העיקר ומה הטפל. "תעסוק בשעות של 'בין הסדרים' בנושאי לימוד אחרים. אבל תפרסם ברבים, בינתיים, רק 'שטיקלאך תורה' על הסוגיות הנלמדות בישיבה", הצעתי לו, "ואל דאגה, יהיו לך עוד שנים רבות לפרסם גם בירורים בכל מיני נושאים מעניינים. אך כעת, בשנות הבחורות, זה הזמן לעמול בכל הכח ב'נשים נזיקין', במסכתות הנלמדות בישיבות הקדושות".

כתב לי הבחור כך, ואני מעתיק את דבריו: הדברים נכונים, אך שאלה אחת הייתה בפי וטענתיה קמיה כמה גדולים וחכמים, כי אני חש אצלי שכשאני מפרסם 'חבורה' בסוגיות הישיבה, בקובץ תורני, בקונטרס שהישיבה מוציאה וכדומה, מגיעים אלי בודדים ממש, מהם רק ל"ישר כת, יפה מאד", ומהם להערה קטנה כל שהיא. ואילו כשאני מפרסם (מחוץ לגבולות הישיבה) מאמר ובירור הלכתי בנושא מסוים, אני מקבל ב"ה עשרות תגובות מחברים בישיבה, מחברים מהשכונה, ואברכים ות"ח גדולים,

בן ישיבה מוכשר שלח לי בשבוע שעבר תכריך כתבים, אותם הוא רצה לפרסם ברבים, וביקש שאעבור עליהם. עלעלתי בהם. הם עסקו בבירורים מעניינים הקשורים למסכות הקורונה ותגובתי הייתה: "חביב למדי"....

הבחור נפגע מעט, כנראה, מהתגובה הצוננת, וניסה לגשש מה הכוונה "חביב למדי"....

הסברתי לו שלמרות שהדברים משמחי לב, מלוקטים וכתובים יפה ובטוב טעם, אך בן ישיבה צריך להשקיע כל כך הרבה כוחות ואנרגיה דווקא בסוגיות העמוקות הנלמדות כעת בישיבה. לא ב'הלכות קורונה'. מאחר שהבחור המוכשר שולח לי לעיתים תכופות מאמרים מעניינים שהוא מפרסם, העוסקים בכל מיני נושאים לא שגרתיים, ראיתי לנכון להבהיר לו שלכל זמן ועת, ובן ישיבה צריך להשקיע את מירב כוחו ומרצו במסכתות הישיבתיות. מי שרוצה ויכול, תמיד יכול למצוא לעצמו זמן לעסוק בנושאים המעניינים אותו לפי טבעו ומזגו, גם אם הם נושאי לימוד לא שגרתיים. ברור שקשה לחנוק נטיות לב גם באופי וסגנון הלימוד

שנהנו מהדברים, והעירו, הוסיפו והחכימו.

אם מציאות זו נכונה, האם אפילו הכי זה לא סיבה שתביאני לעסוק בסוגיות האחרות בדווקא, שכן אולי רק חיפוש כבוד הוא זה, שכביכול רוצה אני לקבל מחמאות ופירגונים. אך לענ"ד לא "חיפוש כבוד" הוא המדובר, אלא סיפוק פשוט של כל אדם העמל על דבר, לראות אם נהנו מפרי עמלו או לא".

כך כתב הבחור. הוא הציג נקודה מרתקת. הוא בסך הכל בן אדם, בשר ודם, הזקוק לסיפוק והערכה, והנה, מכיון שספרי עיון עמוקים בסוגיות הישיבתיות, יש הרבה, ברוך ה', פחות מעיינים במה שבחור צעיר כתב. אך כשהוא מפרסם איזה 'צ'יקאווע זאכן', נושא מעניין - כולם קוראים ומגיבים ונותנים לו כוחות לחדש ולכתוב עוד ועוד.

אך לא.

וכך השבתי לו: "אתה צועד בשעטה, בכשרון רב ובתנופה, אך למרחקים קצרים. אלו שהשכילו ללמוד טוב את עומק הסוגיות, וגדלו תלמידי חכמים אמיתיים, צעדו אולי לפעמים בלי הרבה סיפוק מקומי, אבל הם צעדו בסופו של דבר למרחקים ארוכים. בטווח הרחוק, יהיה לך הרבה יותר מועיל אם תהיה קודם כל ת"ח עיוני בשל ומבושל, אפוי היטב.

כשתגיע לגיל בו רואים מי ת"ח ומי ראוי להיות מרביץ תורה, יש כאלו שמדשדשים ויש כאלו שיכבשו את כותל המזרח שלנו, כי הם התמסרו לצעוד למרחקים ארוכים. כעת אתה עדיין צעיר וקשה לך לראות את העולם לטווח רחוק. בעוד 15 שנה אתה תסכים איתי.

כשנתיים לאחרי נישואי כתבתי ספר שלם על התורה. ביקשתי הסכמה מאחד מגדולי מרביצי התורה, והוא סיפר לי שמרן רבינו האבי עזרי זיע"א היה חוזר ומספר שרבינו רבי מאיר שמחה מדוינסק זיע"א חיבר את ה'משך חכמה' לפני שכתב את ה'אור שמח'. אך אביו מנע ממנו להדפיס את ה'משך חכמה', עד שיוציא קודם כל את חידושי על הש"ס והרמב"ם. כך עשה, ובזכות ה'אור שמח', זכה שחיבורו ה'משך חכמה' זכה להתקבל בחיבה ובהערצה אצל כל תופסי תורה. כך המליץ לי אותו אדם גדול ועד היום אני מודה לו על כך בחום רב"....

הסברתי לבחור את הנושא בהרחבה, וכתגובה הוא שלח לי כמה קונטרסים שכתב בסוגיות עמוקות, כדי להוכיח שכוחו טוב גם ובעיקר בסוגיות בהם עמלי תורה משעבדים את ליבם ומוחם עליהם. שמחתי מאד.

כל תופסי התורה מכירים את יסודו הנודע של רבי חיים

מבריק זיע"א, בביאור מאמר הגמרא "מבטלים תורה למקרא מגילה", לפיו ישנו גם "תלמוד תורה באיכות".

כשכל העולם היהודי שש ושמח עם סיום הש"ס ב'דף היומי', ישבו אלפי אברכים ובני ישיבות ועמלו, לאט לאט, על הבנה יסודית של סוגיות. בשיטתיות, בעמקות, בעמל התורה. כבר התפרסם זה לא מכבר ב'מוסף שבת קודש' שיחתו של הגאון הגדול רבי דב לנדוי שליט"א, שהאיר את עינינו בנקודה נפלאה זו, לפיה עם כל השמחה והאושר על רבבת רבבות מסיימי הש"ס ב'דף היומי', אך היהלום שבכתר הם עמלי התורה, שמתייגעים להבין כל סוגיה לשורשה, בבהירות ובהשכל.

גיעת התורה של מרן רבי חיים שמואלביץ זצוק"ל, ראש ישיבת מיר, היתה מן המפורסמות. מסופר, כי בעודו בחור בישיבת מיר, היה לו חברותא ללימוד ירושלמי עד לשעות הלילה המאוחרות.

פעם במהלך הלימוד, סללו יחדיו שמונה דרכים בהבנת הסוגיא. למחרת כשחזר רבי חיים כהרגלו באופן תמציתי על הלימוד של אתמול, פרס לפני החברותא כלאחר יד, את כל הדרכים שהועלו בלילה הקודם. חלשה דעתו של החברותא, מגדולי תלמידי מיר, ושאלו: "כיצד אפשר לזכור את הדברים באופן כה בהיר?"

"מה עשית אתמול לאחר שנפרדנו?", שאלו רבי חיים. "הלכתי לישון", השיב החברותא. "ואני", השיבו רבי חיים, "נכנסתי למיטתי, טמנתי את ראשי בכר, כדי שלא אעיר את חברי לחדר, וחזרתי שוב ושוב על כל המהלכים של הסוגיא, כדי לקבוע אותם בראשי". פעם שאל תלמיד את רבי חיים, "איך מצליחים לדעת ש"ס?". הזדעזע רבי חיים: "וכי לדעת ש"ס אתה צריך? להיות חולה על הש"ס אתה צריך!"

"אנשים טועים וחושבים שהדברים הגיעו למרן רבינו הגרי"ש אלישיב זצוק"ל בקלות, כיון שראוהו כסדר שולף תשובות על אתר, בכל מקצועות התורה" - סיפר מקורבו הגר"י אפרתי שליט"א - "הדברים אינם נכונים, שכן קדמה לדבר יגיעה של עשרות שנים, לילות כימים, בהתמדה, כשהשחיר עצמו על דברי תורה, וניתק עצמו בכח מהעולם. רק מחמת כן, יכול היה להשיב בכל חלקי התורה ברגע כמימרא. פעם שאלוהו איך ניתן לזכור כה הרבה? רבינו ענה לשואל, שכשלוּמדים בלי היסח הדעת, ניתן לזכור הרבה. מי שלומד ללא היסח הדעת, בשום מצב בחיים, כפי שהוא נהג במשך תשעים שנה ברציפות, זוכה לזכור את הכל".

ואנו נדע להוקיר את עמלי התורה, אלו שמוסרים את נפשם בשיטתיות ולאורך שנים, על הבנת רצון השי"ת שבתוככי תורתו הקדושה. אלו שמתייגעים על המסכתות, לומדים אותם בעיון ובהבנה חודרת, מקשים ומתמצים, כותבים ומסכמים, מחדשים ומלבנים.

(פורסם בעיתון 'קוראים אלעד')

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

גל של מכחישי סכנה: ריקודים עם הנגיף

הרב ד"ר משולם הרט חוזר ומתריע מזלזול בהוראות לכל פרטי פרטיהן, ומספר על התוצאות

אפשר לומר שאנחנו בגל שני של קורונה?

"עושה רושם שיש התפרצות מסוימת שונה מעט מקודמתה. אני שומע על מקומות שבעבר הקורונה לא הגיעה אליהן ועכשיו היא שם ומצד שני גם אלו שהיא כבר הייתה שם היא שוב מתפרצת ונראה שהגל השני מתגלגל אלינו, גם אם נחליט להתכחש לקיומו".

המזלזלים בע"מ

תמוה הדבר, בפרט במקומות שנשמרו וצייתו להוראות. בני ברק, למשל, שאפילו התקשורת כבר נאלצה להודות שהיא עולה על מקומות אחרים ברמת ההקפדה שלה ובציבור שם ברובו המוחלט צייתן להנחיות. והנה, למרות הכל היא שוב מככבת בעיר בעלת אחוזה ההדבקה מהגבוהים ביותר, אפילו לפני תל אביב. איך אפשר להסביר את התופעה

"שאלה מצינית והיא קשורה לאותה נקודה. כי לאנשים קשה וההדבקה היא באזורים בהם השוליים לא נשמרים מספיק. ספרה לי כלתי שבעודה ממתינה בתור באחד המרכולים יצא לה להאזין לשיח בין שתי חברות, כשהאחת מתפלאת על רעותה 'איך אמורה להיות בבידוד?' והשנייה עונה: 'נמאס לי, כבר לא מסוגלת יותר, יצאתי להתאורר'. במקביל, בעקבות המכתב שפורסם ב'יתד נאמן' בשבוע שעבר והיה למראה עיני העדה שליט"א, בו המלצתי להימנע ככל הניתן מהשתתפות בחתונות בהם סיכוי ההדבקה גבוה במיוחד, קבלתי לביתי מכתב נזעם מאב של חתן, שטען כלפי איך אני מעז להרוס להם את השמחה, כשהם מחכים בקוצר רוח שהיא תהיה מרובת משתתפים".

"הבנתי את תסכולו, אבל אני עדיין דבק בעמדותי שהיא עמדת גדולי ישראל שליט"א, שכדאי להימנע ככל הניתן מהליכה לחתונות שאין חובה להיות שם, למעט לצורך איחול מזל טוב ובלי להישאר ולהסתכן. לא כי אני רוצה להכאיב למישהו או חלילה לפגום בשמחתו, אלא כי זו הדרך למנוע את המשך ההדבקה וכי אולמות הם אחד המקומות הנפיצים ביותר לפיזור הווירוס. רבים מהמלמדים שחלו והכניסו ת"תים שלמים לבידוד, נדבקו בחתונות, למחרת הם הגיעו לחיידר, שהו בחדר הסגור עם התלמידים ללא מסכות וכך המשיכו את ההדבקה, שאין לה גבולות. לכן, עם כל הצער שבדבר, חתונות צריכות להיות מחוץ

מכחישי הקורונה

אין ספק שלאנשים קשה ונמאס. הם כבר לא מסוגלים לשמוע שאסור ללכת לביה"ס, להיכנס למרכולים ולהיפגש בחתונות. נמאס להם מאלכוג'ל ונגמר להם מההפחדה. אין להם כח לתקנות ובעיקר לא נח להם עם המסכות" - אומר הרב ד"ר משולם הרט, מי שהפך על כורחו ובשליחות מרנן גדולי ישראל שליט"א, מפאת תפקידו, נסיונו וקולות השטח המגיעים תדיר לאוזניו, למסביר הקורונה המוביל בציבור החרדי:

"קבלתי, למשל, שיחת טלפון מעובדת בחנות, שנכנסה לבידוד לאחר שעמיתתה נדבקה בקורונה, שנדהמה לשמוע מבעלת החנות, שנשארה לאישי לבד את העמדה ללא עזרת העובדות, שאינה מתכוונת לעזוב את משמרתה כלל, למרות שלפי כל הכללים גם עליה להיכנס לבידוד מייד. אין כבר קורונה, הבהירה לה, הכל כרגיל. והיא לא לבד. יש אמנם חנויות שראיתי בפירוש כמה מקפידים בהן להכניס רק שני קונים בו זמנית, אבל לעומתן בעלי עסק המעלימים עין ומבחינתם העיקר שיקנו".

"זהו חלק מהגל הנוכחי, שלצד רוב הציבור הצייתן, יש אנשים שמתכחשים ולא רוצים להתמודד עם המצב, באופן כזה, ההתפשטות של פיזור הנגיף עלולה להיות מהירה מאוד, כי מוכרת כזו שבאה במגע עם עשרות קונים ביום, יכולה להמשיך את שרשרת ההדבקה, אם לא היום אז מחר ומחרתיים. וכך מתגלגלים הדברים למחוזות שאיננו רוצים שהם יגיעו אליהם, כשהחנויות היו סגורות לחלוטין".

אולי באמת צריך לסגור חנויות?

"אינני מבין תמיד את כל השיקולים, אך לאור המציאות הקיימת אולי לא תהיה ברירה אלא לסגור חנויות ואולי גם אולמות. אנחנו רואים הלא מה קורה בחנויות, כיצד אנשים מזלזלים בשמירה על התקנות, שלא לדבר על אולמות שמחה אליהם יש בחורים המגיעים היישר מהקפסולות הסגורות ומחפשים להתפרק מהתקנות. הם רוקדים ונותנים ידיים, בלי מסכה ובלי שמירת מרחק כלל. הכל מעורבב וכך מופץ הווירוס במהירות. המקרה האחרון ששמעתי הוא של חתן שתוך כדי השבע ברכות שלו נאלץ להיכנס לבידוד ומי יודע מי היה מקור ההדבקה בקרב קהל האורחים הגדול, שרבים מהם נמאס מהמסכות ומכל הקורונה וזו התוצאה".

לתחום בעת הזאת. צריכים להשתתף לזמן מינימום, לשמח וללכת כי זה בבחינת פיקוח נפש."

מהם המקומות המוגדרים כמסוכנים ביותר?

"הכל מסוכן למי שלא שומר, ולא משנה היכן הוא נמצא. אין ספק שהמקומות הסגורים יותר בעייתיים. באוטובוס למשל כשצפוף מידי ולא כולם עם מסכות, בדרך בני ברק לצפת נחשפים משך שעותיים לכל הווירוסים שבעיר. בקניונים יש טעות אופטית. קיימת תחושה שמדובר במקום גדול שהווירוס מתפזר בו, אבל בסופו של דבר כל חנות נמצאת בכוח שלה, בחדר קטן שהו כשאינן כלליים, ההדבקה היא שאלה של אם אלא מתי. שאלת המסוכנות היא תלוית כל אדם וקשורה אך ורק לרמת השליטה העצמית שלו אין הבדל בין סופר, חנות או אולם. השאלה היא עד כמה הוא מקפיד על שמירת המרחק, עטיית המסכה, על השהות הקצרה בשיחה עם אנשים וכד'. מי ששומר מאוד יכול ללכת לכל מקום במגבלות הידועות. גם אם חולה קורונה עובר בסמיכות אליך בבית הכנסת או בכולל, כל עוד הוא לא ישב לידך ולא שוחחתם רבע שעה לא קרה כלום, בתנאי כמובן שעטית מסכה כמו שצריך".

כשהמסכה הופכת לבדיחה

"אין ספק שיש בשולי הציבור כאלו שעושים מהמסכה בדיחה" - מסכים הרב ד"ר הרט - "מוצאים אינסוף תירוצים למה לא ללבוש אותה או לשים אותה רק חלקית, לאחד מגרד, לשני נמאס ולשלישי אין אויר. אפילו שמעתי מישהו שנתלה בתפילה וטוען כי הוא חייב לתקשר ישירות עם הקב"ה ללא מסכה מבודדת על הפה והוא דיבר ברצינות גדולה. ויש כאלו שמבחינה בריאותית מסבירים ברצינות למה קשה להם לנשום, לדבר ולהחזיק מעמד עם המסכה יותר מכמה דקות. חשוב להבין: מסכה, שהיא על הפה בלבד, איננה מספקת הגנה כלל. המסכה מיועדת להגן הן על זה שלובש אותה והן על זה שיושב מולו. אם היא נמצאת רק על הפה, היא אמנם מגנה על זה שמולו מפני רסיסים שיצאו החוצה, אבל צריך לזכור שאנשים נוטים לנשום דרך האף ואם המסכה לא מכסה אותו, האף נשאר חושף והכל חודר פנימה, כאילו אין לו הגנה כלל!"

"המסכה היחידה המומלצת היא מסכת התכלת הכירורגית, המסננת את ההפרשות והווירוסים הרבה יותר ממסכת הבד המחוררת, שהגנתה פחותה. המסכה השקופה שרופאים משתמשים בה נועדה בעיקר להגנה על העיניים, שנותרות חשופות מול מטופלים בעת בדיקה, כדי שלא יתעטשו ויתזו לעברן. מבחינת הציבור אין לה משמעות כי היא כמעט לא מגנה על שום דבר. אפשר לראות שתחת השקף הכל נותר פתוח והמרחק בינו לבין האף הוא 3-5 ס"מ ובינו לבין הפה עד 10 ס"מ. כך שהכל פרוץ והווירוסים חוגגים באין מפריע".

להחמיר גם כשאפשר להקל

אחת הסיבות לזלזול לכאורה נובעת מהתחושה שאחרי הכל

אנחנו בגל קל יותר עם פחות מונשמים וחולים קשים ומצב שפיר, שבו כ-85% מהחולים הם צעירים ולכן העסק בשליטה ומאפשר קצת את שחרור הרצועה...

"קשה לנו באמת לשאול את הוירוס האם הוא מתכוון להמשיך להיות חלש יותר הפעם ולהתחשב בנו לאורך כל הדרך. נכון שהגלל שהפעם הצעירים יותר נבדקו המצב נראה פחות מעורר חרדה, אבל אסור לשכוח שאנחנו מדברים על וירוס עלום שעדיין הוא בגדר תעלומה בכל המובנים. בניגוד לשפעת המחוללת מחלה שהגוף מצליח להתגבר עליה, פה מדובר בוירוס תוקפני ואגרסיבי, שכדי להתגבר עליו הגוף מפעיל מנגנון מיוחד כדי לחסלו ומייצר מחלה אוטואימונית בה הוא תוקף את עצמו ומייצר נוגדנים הפוגעים באיברים עצמם".

"ראינו אצל חולים רבים, חודשים אחרי שהם הבריאו, המון סימפטומים של חולשה, כאב, קשיי נשימה ופגיעה קשה לעיתים גם בלב, בכליות ובריאות. זהו נגיף שקשה להיפטר ממנו וגם אי אפשר להבטיח לאף חולה שזו הפעם האחרונה. לא ברור לכמה זמן הנוגדנים שנוצרו יכולים לתת הגנה, האם לחודשיים, לחמישה חודשים או לחצי שנה. הרפואה לא יודעת לצייר את התמונה הלאה. אף אחד לא יודע מה יהיה מחר, מהיכן בא הווירוס, איך הוא תוקף, מי בדיוק יפגע ובאיזו עוצמה. האם תהיה מחלה סמויה בלי תסמינים או שיהיו תסמינים קשים, שגם גופו הבריא והצעיר לא יעמוד בהם. דווקא משום כך אסור לתת פרשנות אישית לדברים ולזלזל בהוראות. כי כולנו חכמים אחרי מעשה. אי אפשר להקל ראש, כי הנכד יכול שוב להדביק את הסבא והסבתא ואף אחד לא רוצה לשלם את המחיר חלילה. לכן אין לדעתי ברירה, ובמקומות שידרש והדבר יהיה מוצדק מבחינת הנתונים והמצב, יש לערוך סגר מחודש במקומות מסוימים בהם התפשטה התחלואה, בכל אזור ובכל מגזר אוכלוסייה ובמקומות שזה מוצדק מבחינת המצב, כי איזו דרך אחרת יש לעצור את ההדבקה כשהיא מתחילה לצבור תאוצה?"

"חשוב שאנשים יבינו כאן ועכשיו כי המצב מסוכן לא פחות ממה שהוא היה קודם והכל תלוי בנו איך הוא יתפתח. זו טעות אופטית לחשוב שהגל הזה יותר קל, כי אין לדעת מה תהיה התחנה הסופית ולקראת מה אנחנו הולכים" - מסכם הרט המקדיש מזמנו היקר ללא ליאות כדי להעביר מאת המסרים הקריטיים שנפשונו בהם.

"עלינו להחמיר על עצמנו גם במקרים שאפשר להקל. למשל שכל מי שמתעסק בחינוך ידאג שהוא, ואם אפשר גם לתלמידיו, יהיו עם מסכות ככל הניתן. צלצל אלי אב מקרית ספר שרצה להתייעץ איתי לגבי שליחת בנו לחיידר. אמרתי לו שלא שומרים מספיק ומוטב לא לשלחו. הוא סיפר שהרבה אמר לו: תפסיק, לא צריך מסכות, עובדה שמשרד הבריאות הורה שבשעת הלימוד בכיתה אפשר לוותר על המסכה. אמרתי, ואני אומר לכולם, שהמצב קשה וצריך להחמיר. למרות שמשרד הבריאות מקל

עם קהל גדול של אנשים. שמיעוטים לא לבשו מסכות. הוא דפק על השולחן והודיע כי אינו ממשיך את התפילה עד שכולם יהיו עם מסכות. ואכן תוך זמן קצר צצו מסכות שהיו תחובות עמוק בכיסים, כי לא נח/מציק/מעצבן וסתם נמאס, ומצאו מקומן על פני המתפללים. יצא לי, בתקופה בה התפללתי תחת הבתים, למחות בבחור ישיבה, שהתפלל ללא מסיכה. נגשתי אליו והוצאתי פתק שכתבתי בכתב ידי ובו נרשם: 'אתה רודף ואינך יכול להצטרף למניין'. מובן שהוא מיהר ללבוש אותה, לשמחת אביו שהודה לי שהצלחתי במה שהוא נכשל".

"זהו תקפידנו להעיר לסביבה ולמחות בכל מי שמסכן אותנו. זו אינה התערבות גרידה אלא מעשה מתבקש. כי זכותנו לשמור על עצמנו מפני מי שמזיק לנו. ולכל אחד יש בימי מגיפה קשים, אלו, שהולכים לצערנו ומתגברים, חובה כפולה, אישית וציבורית, כדי שנהיה נקיים כלפי שמים וכלפי בני אדם".

[יחד נאמן - ג' בתמוז תש"פ]

לכאורה בדבר ומאפשר דווקא בכיתה סגורה לשבת בלי מסכות ובחוץ באוויר הפתוח בשעת ההפסקה כן מחייב לכך. כי העובדות מדברות בעד עצמן וחובה לשמור בקפדנות רבה אפילו מהפן האנוכי. כל אחד מאתנו הרי אגואיסט ורוצה לשמור על עצמו וחלק מהאגואיזם הוא לא להזיק לאחרים, שלא יזיקו בעקיפין גם לנו וכיום יותר מתמיד חלק מהאנוכיות היא השמירה על הסביבה. כי בריאות הכלל תשמור על בריאות הפרט".

האחריות מחייבת

רוב הציבור שלנו צייתן לגדולי ישראל שליט"א, חרד לבריאותו ונשמע להוראות הבריאות, אבל מה נעשה כדי להגן על עצמנו מפני המיעוט המסכן את כולנו?

"מצווה למחות בידי מפרי ההוראות, שהן בגדר הלכה של 'ונשמרתם לנפשותיכם'. ומעשה שהיה לפני כחודש כשראש העירייה הרב רובינשטיין התפלל ב'יום כיפור קטן' ב'נחלת משה'

פרשת השבוע

לאחר שאבי וידידו סיימו להעביר את השליחות למרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל, נרמז לו, שאנו הילדים - מעוניינים בתמונה ומזכרת עמו, מה מדהים שהגרש"ז א עם כל גדלותו העצומה התרצה מתוך ענווה מפוארת, ונעמד למספר תמונות עמנו במרפסת שלפני ביתו

רבי משה ויטו מספר על הוויות אישיות עם גדולי ישראל

אויערבך זל"ה שהמחותנים מוליכים את החתן עם מתקן מיוחד שמונע לחלוטין את נזילת הנר על הבגדים, וכי אחד מהמחותנים היה מומחה לזכוכית, והוא חידש את המתקן הנ"ל. בראות זאת מרן זל"ה פנה אליו (להרה"ג ג' י' לוי) וביקש לו כקרוב משפחה של המחותרן שיפנה אליו ויבקש בעילום שם הזמנה של כשמונה סטים של מנורות כאלו למניעת טפטוף הנר על בגדים.

אך רבי גבריאל ענה לו שאם לא יפרט את שם המבקש מסתבר שלא יסכים שהוא להכין את הדבר (שלא היה מצוי), ובקושי גדול הסכים מרן זל"ה שיזכיר את שמו שבקש זאת.

ואכן, כשבא אליו וביקש בשם מרן זל"ה את הבקשה, הסכים והכין מספר גדול של סטים לכיסוי הנרות ע"י זכוכית. וכשהיה מוכן הודיע רבי גבריאל למרן זל"ה את הדבר. מרן זל"ה ביקש שיביאם לביתו, ויכול לקחת מונית על חשבוננו, ויכסה את המנורות בכיסוי טוב, שאף אחד לא יראה את הדבר. ואכן עשה כן והביא אותם עטופים וחתומים לבית מרן זל"ה.

ואז מרן זל"ה פנה לאחד ממכריו בירושלים וביקש לו שיפתח גמ"ח של מוצר כזה לכל המעוניין והפקיד בידו (ואולי בעוד בתים) את המתקנים הנ"ל, שמכאן ואילך סייעו רבות להורי החתן והורי הכלה לשמירת בגדיהם. ומאז התפרסם הפטנט ובזה התחיל

"כי מראש צרים אָרָאנו" (במדבר כ"ג, ט')

אני מסתכל בראשיתם ובתחילת שרשיהם ואני רואה אותם מיוסדים וחזקים כצורים וגבעות הללו ע"י אבות ואמהות (תנחומא - רש"י)

בילדותי זכיתי להתלוות לאבי שיחי' שנסע יחד עם הרה"צ הרב הערשי פינקוס שליט"א (תלמידו ואחינו של הגר"ח"פ שיינברג זצ"ל) בשליחות ראש הישיבה הגאון רח"פ שיינברג למרן הגרש"ז אויערבך. היה זה בעניין הנידון על עצמות בחמין של שבת, אם נמדדים בפני עצמם לעניין בישולם שלהם, וכגון נפקא מינה להחזרת (או כיסוי) הקדרה בליל שבת קודש, לפני שהעצמות לגמרי התרככו והתבשלו וכו', שכידוע בעניין זה (בעצמות עוף) מרן האגרות משה התיר ומרן הגרש"א החמיר וכו'.

לאחר שאבי וידידו הנ"ל סיימו להעביר את השליחות למרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל, נרמז לו, שאנו הילדים - אני ובניו של הנ"ל - מעוניינים בתמונה ומזכרת עמו, מה מדהים שהגרש"ז א עם כל גדלותו העצומה התרצה מתוך ענווה מפוארת, ונעמד למספר תמונות עמנו במרפסת שלפני ביתו.

ובעניין הענווה וחסד, שמעתי דבר נפלא מרבי גבריאל יוסף לוי שליט"א, שבאחת משמחות הנישואין ראה מרן הגאון רש"ז

פעם הגעתי לברית מילה שנערכה בין יוה"כ לסוכות, זמן די לחוץ... היה שם מרן הגרשז"א שהוזמן להיות סנדק. זמן הברית התאחר והתאחר, המתינו למוהל ולאחד הסבים, וכמראה פלא מול עיני היתה מנוחת הנפש של מרן הגרשז"א, שישב כל הזמן המכעיס הזה במנוחת נפש, ללא שום סימני קוצר רוח. בפעם האחרונה שפגשתי את מרן הגרשז"א, כשנה לפני פטירתו, אחר השתתפותו בשמחת נישואי אחותי זכיתי לראות דבר נפלא, שהגרשז"א פסע במדרכה וכשהגיע לסוף המדרכה וביקש לרדת לכביש, התקשה, ואמנם ביד א' תפס באחד מנאמניו, (אולי היה זה הר' יוסף שוב), אך יד שניה היתה פנויה. ואני רציתי לעזור ולכן הגשתי יד לידו השניה, לסייעו בידידתו מהמדרכה. אך הוא סירב בכל תוקף והתאמץ לנסות להסתדר ללא עזרה נוספת... בינו נא זאת!

(מתוך 'דיוקנא' מאת הר' משה ויטו)

להיכנס בכל שמחת נישואין להשתמש בכזה דבר.

ביום מן הימים הצטרף לרכבו של אבי - אחיו של הגרשז"א אויערבך ה"ה הגאון רבי ברוך דוב זל"ה, וכאות הכרת הטוב על העזרה בנסיעה אמר לנו: אספר לכם עובדא לא ידועה על אחי הדגול, וכה סיפר: "בשכונתו של רבינו זל"ה, התגוררה אלמנה מטופלת בילדים רכים, והגרשז"א השתדל מאוד לעזור ולסייע לה בתחום הכלכלי ועוד. באחד מן הימים נכנס אליו אחד מעוזרי הסיוע וטענתו בפיו שראה את אותה האלמנה בשוק קונה פירות בתחילת עונה (שהם יקרים מאוד...) ואם כן אולי היה כדאי לרמוז לה לחסוך וכדו'.

ענה לו מרן הגרשז"א בתמיהה: הרי מסכנה עלובה זו שאין לה הנאות רבות בחיים, אין לה בעל ויסורים נוספים מלוויים את מצבה, והנה לפחות יש לה את ההנאה מפירות אלו שבתחילת העונה, וכי גם זה ניקח לה ח"ו?!

השבוע - מבחני 'דרשו' כדלהלן:

יום חמישי י' בתמוז - 'דרשו בכולל', יום שישי י"א בתמוז פרשת תצוה:

קנין תורה - 6: שבת פט. - קיח:

קנין משניות - 2: דמאי פרק ה' משנה ה' - פרק ו' משנה י"ב

דף הכולל 5: שבת כה. - מה:

הדף היומי בהלכה 64: משנה ברורה - סימן תפ"ז - סימן תצ"ו

מוסר: שמירת הלשון חלק ב' פרק כ"א "וישלח ה'" עד פרק ל' "ועל ידי"

קנין חכמה 37: אבות עם פירוש רבינו יונה פרק ד' משנה כ' - פרק ה' משנה ט'

יהלומים מגדולי ישראל

"אנשים קוראים סיפורים על רוח הקודש, ואחר כך באים אלי בציפייה ובדרישה שאראה להם רוח הקודש... מה אני אשם שהם קראו סיפורים!?!..."

גרגרים מרתקים מתוך הספר החדש 'הסטיפלר' - זכרונותיו של הר"ה ג'ר' משה ברום שליט"א מהשנים בהן זכה להתגדל במחיצת סבו הגדול זצוק"ל

הלה התכוון, שהוא מבקש לקנות עשרה עותקים מהספר 'קהלות יעקב' - על מסכת מכות. "אחד שמדבר לעניין" ענותנותו הגדולה היתה לשם דבר. "היום היה מעשה" - קידם מרן הסטיפלר את מקורבו - "נכנסו אלי אב ובנו, והבן ניגש והראה

"רוצה עשר מכות"

מפקידה לפקידה היה מרן הסטיפלר זצ"ל מספר לבני הבית דברים מענינים ומשעשעים שאירעו עם הפוקדים את ביתו לצורך זה או אחר. יום אחד סיפר, כי אחד כתב לו בפתק - שהוא רוצה עשר מכות...

רבו של התלמיד שטח את הבעיה בפני מרן, ששלח להגיד לאמא: "את חוששת שלימודי בנך בישיבה יפגעו בבריאותך. ובכן, נעשה הסכם: הבן ילך לישיבה קדושה, ואני אתפלל עלייך שלא יקרה לך שום דבר..."

האם נכנעה, והיום בנה תלמיד חכם מופלג, ראש כולל ובעל משפחה גדולה, כולם תלמידי חכמים, יראים ושלמים.

"אין שוטרים בבני־ברק"

פעם הסיע אותו אחד במכוניתו ברחובות בני־ברק, והבחין שנוהג במהירות מופרזת, והעיר לו בעדינות ובחכמה: "בבני־ברק לא מסתובבים שוטרים, לכן צריך לבד לזהר..."

המעטפה נזרקה החוצה

איש צעיר מקנאי ירושלים הופיע בבית מרן על מנת להתווכח עמו בדבר השקפתו, דעת־תורה, בענין הבחירות לכנסת. מרן הסטייפלר הבחין במה מדובר, ותיכף הבהיר לו שאינו זקוק לעזרתו בהבנת הסוגיה, שעמדה אז על הפרק במלוא עוזה.

באותם ימים עוד סברו הקנאים שיוכלו להפוך את הכרעת גדולי ישראל אודות דרכי המערכה על קדשי ישראל. גם הירושלמי דנן לא אמר נואש, ובעוד מרן מוביל אותו אל דלת היציאה, הספיק להשליך על השולחן מכתב סגור, בו העלה את שורת טענותיו.

להפתעתו, עוד בטרם עזב את חצר הבית, ראה את המעטפה החתומה באה בעקבותיו... כך, לפי עדות עצמו, הבהיר לו מרן הסטייפלר שאפילו לרגע קט לא ישלה את עצמו כאילו יש בכוחו לשנות, או להשפיע, על דעתו של גדול הדור.

(נלקט מתוך מאמרו של הרב דב אליאך במוסף 'יתד השבוע' - כ"ו בשבט תש"פ)

לי את הפתק שבידו. מציעים לו את פלונית בת פלוני, והוא מבקש שאומר לו (ברוח הקודש) אם זה שידוך הגון אם לאו.

"השבת לי שאינני יודע. שוב שאל, ושוב עניתי כי איני יודע."

"או אז תפס האב בבנו והוציאנו, באמרו: 'זה לא רבי זה!...' הוא אינו יודע כלום!"

מרן כל כך רווה נחת מדברי האב, עד שהפטיר באזני מקורבו: "הנה אחד שמדבר לענין..."

"קוראים סיפורים על רוח הקודש ובאים אלי..."

בכל עת שהיו משמיעים לו מופת כזה או אחר שמספרים עליו, היה טורח וממציא כל דרך אפשרית לפרש, כי אין בזה מופת כלל וכלל. מסתבר, שביקש להמעיט מתוקף הדברים ולהקטין את הרושם העז אודות השפעת תפילותיו וברכותיו. וכל־שכן שביטל את הדיבורים הרווחים בעם, כאילו שכל הנעשה בעולמות העליונים גלוי ופרוש לפניו כשמלה.

מרגלא בפומיה: "אנשים קוראים סיפורים על רוח הקודש, ואחר כך באים אלי בצפייה ובדרישה שאראה להם רוח הקודש... מה אני אשם שהם קראו סיפורים!..."

"הבן ילך לישיבה, ואני אתפלל עלייך"

תלמיד נשלח לישיבה לשנתיים. בתום השנתיים רצה להמשיך בישיבה קדושה, אבל ההורים שדאגו ל'תכלית' התנגדו בתוקף. לאחר שיחות ושכנועים התרכך האב, לא כך האם שהמשיכה להתנגד, וביקשה להסתייע בטענה, שאם הבן ילך לישיבה היא תקבל התקף לב... והיה אם הבן לא ילמד בישיבה תיכונית, הדבר יוריד אותה חיים שאולה.

סגולות וישועות

איך להינצל מהמלחמה האחרונה?

הקבלה שהיתה בידי מרן הגר"א קוטלר זצ"ל ממרן ה'חפץ חיים' זצ"ל

וביאר שם, דהיינו שלא מדובר כאן על להיות אחד מל"ו צדיקים, אלא כל מי שמובדל מחוקות העמים, ואין לו שייכות עם התרבות שלהם ואופנת הלבוש שלהם, ועם העיתונים שלהם, והמוזיקה והספרים שלהם וכדומה, והוא מנותק מהם - אז אומר עליו הקב"ה "אתה שלי!" והוא נמצא ברשות אחרת ואין שום שליטה עליו.

(לקט רשימות, חנוכה, הובא בגיליון 'שבת אורה' חוקת תשע"ט)

הגה"צ רבי נתן מאיר וואכטפויגל זצ"ל אמר: שמעתי מרבי אהרון קוטלר זצ"ל שיש לו קבלה מה'חפץ חיים', שהמלחמה האחרונה תהיה אתחלתא דגאולה, ובן תורה אמיתי שמובדל ומנותק מן הגויים אין עליו שום שליטה.

וכעין זה אמר המשגיח שיש לו קבלה איש מפי איש מרבי יהושע לייב דיסקין, השרף מבריסק זצ"ל, "שבמלחמה האחרונה קודם ביאת המשיח כל הערליכער יידען ינצלו", ומה הפירוש "ערליכער יידען"? זה מי שמובדל מן העמים!

"ראה זה פלא: כשלמדתי עם אבי זצ"ל את ההלכות האלו, הוא צוה עלי לשנן ולזכור את דברי הרמ"א, באומרו: 'הרי אולי תגיע אליך שאלה כזאת וכזאת...' - ותיאר ממש את השאלה שבאה לפנינו עכשיו!"

ליומא דהילולא של הגאון רבי חיים מרדכי יעקב גוטליב זצ"ל אבד"ק מיישקולץ בעל 'יגל יעקב' - ח' תמוז תרצ"ו

כששמע זאת הרבי מקלויזנבורג, היה ברור לו שיש תחת ידו של ה'יגל יהודה' ספר שו"ע, פנה אליו ואמר לו: "הרי יש ברשותכם שו"ע יו"ד, אנא תנו לי את הספר כדי לעיין בו". השיבו ה'יגל יהודה' בקצרה: אין לי ספר שו"ע, ומה שפסקתי אין זה אלא מזיכרוני, מעת למדי הלכות אלו".

והוסיף וסיפר: "וראה זה פלא, כי בעת למדי הלכות אלו עם אבי זצ"ל (ה'יגל יעקב'), צוה עלי לשנן את דברי הרמ"א האלו, והוסיף לי: 'ס'וועט דיר נאך צוניץ קומען' [-זה עוד יבוא לך לשימוש], כי הרי אפשר שתמצא אצלך שאלה כזאת וכזאת... והיתה זו ממש השאלה שבאה לפנינו עכשיו! ולכן כששמעתי את השאלה, נזכרתי בדברי הרמ"א וכך יכולתי לפסוק".

(ע"פ הקדמת הספר 'יגל יעקב' - תולדות המחבר, עמ' סה, הובא בגיליון 'שבת בשבתו' שע"י מחזיקי הדת באנטוורפן)

אציין דבר מעניין שהייתי עד ראייה לו: בנו של ה'יגל יעקב' זצ"ל, רבינו ה'יגל יהודה', שהה אחר המלחמה במחנה פעלדאפינג ביחד עם הרבי מקלויזנבורג זצ"ל. היה שם בית תבשיל כשר לתושבי המחנה, והנה בליל סוכות הראשון בסוף התפילה, בא בבהלה ר' יחזקאל סאמעט - שהיה הממונה על בית התבשיל - ואומר לרבי מקלויזנבורג כי חתיכה שלא היתה מנוקרת מחלב או מגיד הנשה, נפלה לתוך הקדירה הגדולה, כשהיא כבר עומדת מוכנה למאכל לכל יושבי המחנה.

השיב לו הרבי כי אין לו כאן ספרים ואינו יכול לענות, ושלח את השאלה לרבינו ה'יגל יהודה'. נכנס ה'יגל יהודה' לבית התבשיל, והשיב על אתר את התשובה הנכונה, שהמאכל מותר, באמרו: "זה רמ"א מפורש בסימן צ"א ביו"ד" - וחזר בע"פ את לשון השו"ע.

השו"ת היומי

"אני מאריכה" "זמעכלת כל תוב"

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

וגם א"א להודיע לכותבת לתקן את שגיאותיה שהרי ע"י היא מאוד תפגע, והעצה היעוצה להעתיק את המכתב בצורה מתוקנת, ואז לחזור לכותבת ולומר לה שכיון שהמכתב המקורי התקלקל שנשפך עליו צבע אם תוכל להעתיק עוד פעם את הנוסח מתוך ההעתיק בכתב יד הוכך תעתיק נכון ותשלח את המכתב בצורה מתוקנת. הטעם שכתב החפץ חיים (כלל א' בבמ"ח סקי"ד) שאם מראה מכתב של חברו שכתב אליו וניכר מזה שאינו חכם גם זה בכלל לשון הרע, והוכיח ממה שאמרו חז"ל שיואב הראה לסנהדרין מכתב ששלח לו דוד שיעשה שאוריה יהרג, בכדי לבזות את דוד, ואף שבמעשה שלנו הכותב מעוניינת שמכתבה יגיע לאותה חברה, אבל מסתבר שאינה יודעת על שגיאותיה, ובודאי יביא לידי גיחוך וגנות שיראו איך היא כותבת מוזר לכן יש להגן על כבודה בדרך חכמה, ולהרבות אהבה ואחווה.

שאלה: בכתה גבוהה בבית הספר, המורה עשתה מבצע שכל בת תחפש מעלות ושבחים על חברה מסוימת, ולשם כך תפנה למכריה ולקרובותיה שיכתבו מכתבים של מחמאות ופרגונים במעלת אותה בת ולהעבירם אליה, והנה כשבקשתי מחברתה הטובה של הבת שאני אוספת עליה שבחים שתכתוב מכתב כתבה מכתב ובו היא מפרגנת מכל הלב, אלא שהיא כתבה אותו בשגיאות כתיב מפליגות, למשל כתבה "אני מאריכה אותה מאוד" וכן "אני מעכלת לה כל תוב", והשאלה הסא מורת לי להעביר מכתב הערה [הארכה] זה לחברתה הטובה, או שמא נחשב גנות ולשון הרע שיראו את שגיאותיה, ומצד שני הרי היא כתבה את זה מרצונה והסכימה שאעביר מכתב זה לחברתה, ואדרכה אם לא אעביר מכתב זה היא תפגע מאוד, ובכן מה עלי לעשות? תשובה: אין להעביר את המכתב עם השגיאות משום לשון הרע,

באיזה אופן יהיה אסור לספר שפלונני נתן 100 שקלים לצדקה?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

ב) כשמספר שפלונני נתן לקופת הצדקה מאה שקלים, ויודע שהשומעים יודעים שפלונני עשיר, ומפזר הרבה כספים לכל מיני ענינים שאינם של מצוה, ובוזה מתגנה בעיניהם של הצדקה נתן רק סכום כזה, והוא עושה עצמו כאילו אינו יודע שפלונני עשיר, או שלא יודע שהשומעים יודעים זאת, זה נקרא לשון הרע ברמאות. ג) כגון שרוצה לגנות את פלונני על מעשה שעשה, שישנם שלא רואים בזה הנהגה שאינה ראויה, והוא אומר למכריו של אותו פלונני עד כמה אלו שעושים מעשים כאלו הם מגונים ורעים, ואף שלא מזכיר את פלונני, מכל מקום כיון שגורם לשומעים להבין שפלונני עושה מעשים רעים אלו הינו מגונה ורע, גם זה נקרא לשון הרע ברמאות.

כותב ה'חפץ חיים' בכלל ג' מהלכות לשון הרע סעיף ה': "ויש עוד הרבה אופנים בבעלי לשון הרע המספרין דרך רמאות. והוא, שמספרין הענין לפי תומן על חבריהן, כאילו אינם יודעין שדבר זה שדיברו לשון הרע הוא, או שאלו מעשיו של פלונני. כל זה וכיוצא בזה בכלל לשון הרע הוא".
בביאורים ומוספים מביאים מספר דוגמאות ללשון הרע ברמאות (מקונטרס תורת הלשון):
א) כגון שמספר לחברו שפלונני השקיע בשיפוץ ביתו הרבה כסף, שיש אנשים שאצלם זה נחשב לגנאי גדול של בזבוז ומותרות, ויש כאלו שלא רואים זאת כגנאי כלל, והוא יודע שהשומע רואה את הדברים כגנאי, ועושה עצמו כאילו אינו מבין שהשומע רואה זאת כגנאי, עבר בזה על לשון הרע ברמאות.

דקה מתוקה - 60 שניות על הדף היומי

מה הקשר בין הנוני"ן ההפוכים שבפרשת 'זיהי בנסוע' - לחזקה?

שבת דף קטז

"רבי אומר לא מן השם הוא זה, אלא מפני שספר חשוב הוא בפני עצמו"

סובר שבשתי פעמים יש חזקה, לכן סובר כאן שהצבת פרשת הארון בין הפורענות הראשונה ["ויסעו מהר ה'" - כתינוק הבורח] ובין הפורענות השניה והשלישית [מתאוננים, ובשר תאוה] אינה מועילה, כי הואיל והפורענות השניה והשלישית סמוכות זו לזו, הרי שיש בכך "חזקה" לפורענות. ולכן הוצרך רבי להטעים את הסימניות בטעם אחר ["ספר חשוב הוא בפני עצמו"]. אך רשב"ג שסובר שרק בשלש פעמים יש חזקה, לכן לדעתו מספיק ששלושת הפורענויות לא ייסמכו זו לזו וכבר מתבטלת החזקה!... (זכר יהוסף)

על פרשה זו - 'זיהי בנסוע הארץ', אומרת הגמרא: עשה לה הקב"ה סימניות מלמעלה ולמטה, לומר שאין זה מקומה ["שלא יהיו שלש פורעניות סמוכות זו לזו ונמצאו מוחזקים בפרענות". רמב"ן כאן]. רבי אומר לא מן השם הוא זה, אלא מפני שספר חשוב הוא בפני עצמו. ומבואר בהמשך דברי הגמרא שהתנא שחולק על רבי הוא רבן שמעון בן גמליאל. ובדרך נפלאה נראה לבאר את יסוד מחלוקתם, ע"פ שיטתם המבוארת בבבא מציעא (קו:): שלדעת רבי בשתי פעמים הוי חזקה, ולרשב"ג בשלוש פעמים הוי חזקה. ונמצא, שמשום שרבי

האם מותר לתקן כלי מטבח ביום טוב?

תיקון כלי מטבח הנצרכים להכנת מאכל. היתר זה דרשו חכמים מהפסוק הנ"ל: 'לכם' - לכל צורכיכם, לרבות מכשירי אוכל נפש; אך הוא מוגבל למקרה שבו לא היה ידוע לפני יום טוב על הצורך בעשיית המלאכה, או שלא היה ניתן לבצעה אז.

3. מלאכת 'הוצאה'. 4. מלאכת 'הבערה' - הדלקת אש (מאש קיימת).

[שו"ע תצה, א, משנ"ב א, ב, ה, ו, וביה"ל ד"ה וכן; ביאורים ומוספים דרשו, 3]

האם מותר להכין 'תה' ביום טוב ב'כלי ראשון' כשניתן להכינו ב'כלי שני'?

ואין צורך להקפיד דווקא על ברירת אוכל מתוך פסולת. וכמו כן, ניתן להכין משקה 'תה' וכדומה ב'כלי ראשון', אף אם טעמו לא יפגם על ידי הכנה ב'כלי שני'. ובקצרה - אין צורך להשתדל להשיג את ה'אוכל נפש' המבוקש ללא עשיית מלאכה. ולעומת זאת, מלאכת 'מכשירי אוכל נפש' אינה מותרת אלא במקרה שאין ברירה אחרת.

[ביאורים ומוספים דרשו תצה, 2, 6, 8; וראה חוט שני יו"ט עמ' מז]

האם בזמננו שיש מקררים מותר להכין מאכלים כרגיל ביום טוב?

יום טוב, מותר להכין את המאכלים ביום טוב, אם משום שמאכל טרי טעמו משובח יותר, ואם משום שההיתר מתייחס לטבעו של המאכל, ללא התחשבות באפשרות לשמר את טעמו על ידי אמצעים חיצוניים. ומאכלים שנהוג להכין מראש בכמויות גדולות, כגון גבינה וירקות כבושים, אסור לכל הדעות להכין ביום טוב; וראה עוד במקורות.

[שו"ע תצה, א, משנ"ב ז-י, שעה"צ ת, וביה"ל ד"ה וכן, וד"ה מיהו; ביאורים ומוספים דרשו, 4, 5, 7]

כל מלאכה האסורה בשבת, אם מדאורייתא ואם מדרבנן, אסורה גם ביום טוב; למעט: 1. מלאכת 'אוכל נפש' - מלאכה הקשורה בהכנת מאכל ומשקה. היתר זה מפורש בתורה, בנוגע ל'ימים טובים' של חג הפסח: "כָּל מְלָאכָה לֹא יַעֲשֶׂה בָּהֶם אֶךְ אֲשֶׁר יֹאכַל לְכָל נֶפֶשׁ הוּא לְבַדּוֹ יַעֲשֶׂה לָכֶם".

2. 'מכשירי אוכל נפש' - מלאכה שתכליתה לסייע בהכנת 'אוכל נפש', אך אינה עוסקת במאכל והמשקה עצמם, כגון

בהמשך לאמור: סיבת ההיתר לעשיית מלאכת 'אוכל נפש' ביום טוב היא, שביום טוב נאסרה רק 'מלאכת עבודה', כמפורש בפסוק המובא לעיל, ואילו מלאכת אוכל נפש נחשבת כ'מלאכת הנאה' ולא כמלאכת עבודה.

והיתר המלאכה, הוא היתר מוחלט, ואין פירושו שאיסור המלאכה רק 'נדחה' מפני הצורך ב'אוכל נפש'. ומשום כך, ניתן לברור ביום טוב פסולת מתוך אוכל, שהיא ברירה האסורה בשבת,

בהמשך לאמור: מלאכת 'אוכל נפש' אשר ניתן היה לעשותה לפני יום טוב, ללא שהדבר יפגום ולו במעט בטעמו של המאכל - לדעת השולחן ערוך, מותר לעשותה ביום טוב; ולדעת הרמ"א, יש לעשותה לפני יום טוב, כדי שלא יהיה האדם טרוד במלאכות רבות, ויימנע בכך מלשמוח בחג כראוי, אולם, בדיעבד, מותר לעשותה ביום טוב באופן השונה מהרגיל.

ואף בימינו, שהמקררים מאפשרים הכנת מאכלים רבים לפני

* מן הדין, מותר לאכול בסעודה אחת מאכלי חלב, ולאחריהם מאכלי בשר, אך יש לנקות את הפה משאריות מאכלי החלב, ולשוטפו במים, לפני אכילת הבשר; וכן צריך לוודא כי הידים נקיות משאריות מאכלי החלב. אולם, האוכל גבינה קשה, צריך לברך ברכת המזון ולהמתין שש שעות לפני אכילת הבשר. ונחלקו הפוסקים בנוגע לגבינה הצהובה שבזמננו, אם היא נחשבת כגבינה קשה.
* מנהג ישראל כבר מימות הראשונים, לאכול בחג השבועות מאכלי חלב; והרמ"א כתב טעם לדבר, משום שביום טוב אוכלים גם בשר, ומאחר ואסור להשתמש באותה הפת למאכלי חלב ובשר, יוכרחו להשתמש בשני לחמים, ויהיה בכך זכרון ל'שתי הלחם' שהקריבו לפני ה' בחג השבועות.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מה דינו של בשר אווז ששפשפוהו במורסן בפסח?

ויש הסוברים שאף אם האווז היה יבש בשעת השפשוף, אסור לאוכלו, מפני שהמורסן הנותר בעור בא לאחר מכן במגע עם מים בעת הדחת האווז לצורך מליחתו ובישולו, אולם, באופן זה המורסן אינו נכנס לעומק הבשר דרך העור, ולכן אם הפשיטוהו מותר לאוכלו.

[שו"ע תסה, משנ"ב ט-י, ושעה"צ ז]

אווז לח ממים ששפשפוהו במורסן (אחת מקליפות התבואה) בפסח לפני הפשטתו מעורו - אסור לאוכלו בפסח, משום שתערובת חמץ אסורה בפסח אפילו ב'משהו', ובעור האווז ישנן נקבוביות שהמורסן - המחמיץ מלחות האווז - נותר בתוכן גם לאחר שטיפה. והפשטת העור, אינה מתירה את אכילת הבשר, כיון שדרך העור נכנס המורסן לעומק בשר האווז.

הלוח היומי

ז' בתמוז | רבי חיים מרדכי יעקב ב"ר אברהם גוטליב זצ"ל, ממיישקולץ, בעל יגל יעקב

מובא (בשם הכנה"ג) להזהר שלא להשבע, במיוחד ביום זה.

יארצייט:

- תר"ה: רבי שמעון שלמה ב"ר משה צבי גוטרמן זצ"ל, מסאווראן.
- תרל"ז: רבי מאיר ב"ר אליעזר הורוויץ זצ"ל, מדז'יקוב, בעל אמרי נועם.
- תרל"ט: רבי יוסף אלתר ב"ר חיים (מקוסוב) הגר זצ"ל, מראדוביץ.
- תרמ"ח: רבי יחיאל חיים ב"ר אריה יהודה לייב הלוי עפשטיין זצ"ל, מאוור'רוב.
- תרנ"ט: רבי אליהו ב"ר סולמן מני זצ"ל, אב"ד חברון, בעל זכרונות אליהו.
- תרע"ז: רבי מרדכי ב"ר אברהם (מטריסק) טברסקי זצ"ל, מקוזמיר, בעל מאמר מרדכי.
- תרצ"ו: רבי חיים מרדכי יעקב ב"ר אברהם גוטליב זצ"ל, ממיישקולץ, בעל יגל יעקב.
- תשע"ב: רבי אשר ישעיה ב"ר איתמר רוזנבוים זצ"ל, מנדבורנא-חדרה.

לא לאבד יהלומים

כתב ה"כף החיים": מי שנאנס ובאה לו מחשבה באיזו ברכה מברכות שמונה עשרה, לא יסיח דעתו מן השאר, כי זה דומה למי שאיבד מרגלית אחת, היעלה על הדעת שיאבד כל המרגליות שיש לו מפני האחת שנאבדה?! אלא אדרבה, הוא נזהר בתכלית הזהירות כדי שלא יאבד עוד!

(כף החיים צח - טו)

אם חלילה לא כיוונו בחלק מברכות שמונה עשרה, נשתדל להתאמץ לכוין בשאר התפילה, שהרי כל ברכה היא רווח עצום

* חדש - שיעורים וטיפים ב'גישמאק בלימוד' (שלוחה 33)

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il